

Вправа 3. Перекладіть словосполучення українською мовою.

По моему мнению	_____	не по силам	_____
по сути	_____	по причине	_____
по протоколу	_____	по анализам	_____
по возможности	_____	судя по всему	_____
по-французски	_____	по понедельникам	_____
по примеру	_____	по очереди	_____
по крайней мере	_____	по происхождению	_____
по рецепту	_____	по глазам	_____
по ребрам	_____	по приглашениям	_____

по 2 таблетки в день	_____
по предварительным итогам	_____
по семейным обстоятельствам	_____
ответственный по делам семьи	_____
бить по рукам	_____
по определению	_____
словарь-справочник по стоматологии	_____

Вправа 4. Утворіть форму множини називного і родового відмінків від поданих іменників.

Однина	Множина Н.в.	Множина Р.в.
серце	_____	_____
око	_____	_____
плече	_____	_____
ін'єкція	_____	_____
брова	_____	_____
бацила	_____	_____
щелепа	_____	_____
зап'ястя	_____	_____
легеня	_____	_____
ушкодження	_____	_____
грижа	_____	_____
метастаз	_____	_____
біль	_____	_____
лікоть	_____	_____
суглоб	_____	_____
сухожилля	_____	_____
сльоза	_____	_____
запалення	_____	_____
розлад	_____	_____
кишка	_____	_____
ясно	_____	_____
зморшка	_____	_____
піднебіння	_____	_____
губа	_____	_____

Вправа 5. Прочитайте текст і вставте запропоновані слова в відповідному відмінку однини чи множини, в залежності від змісту речення.

довкілля, автотранспорт, трахея, душа, легеня, зона, джерело, час, бронхи, експаполяція, цикл, хвороба, дослідження, забруднення, дослідник, концентрація, сполука, розповсюдження, чинник, інфекція, здоров'я, актуальність, частка, низка.

Проблема 1)_____ атмосферного повітря останнім 2)_____ не втрачає своєї 3)_____ для населення будь-якої країни. Чимало вітчизняних і закордонних 4)_____ відзначають провідну етіологічну роль забруднення атмосфери щодо інших об'єктів 5)_____ при визначенні екологічних 6)_____ та їх впливу на 7)_____ населення. У доповіді експертів ВООЗ «Зниження ризику, сприяння здоровому способу життя» наголошувалося, що саме лише забрудненням повітря дрібними 8)_____ спричиняє 5 % смертей від раку 9)_____, 10)_____ та 11)_____, 2% смертей від кардіопульмональних 12)_____ та 1 % смертей від респіраторних 13)_____.

Зауважмо, що забруднення повітря та його небезпека для населення визначалися в більшості 14)_____ на прикладі великих або індустріально розвинутих міст зі специфічними промисловими 15)_____ забруднення. Тоді як аналогічні дослідження на території невеликих населених пунктів практично не здійснювалися, що ускладнює 16)_____ на них наявних даних.

Візьмімо для прикладу м. Рівне – обласний центр з 17)_____ підприємств комунальної власності, від яких сукупна кількість викидів становить 2,8 тис. тон або 11,5 кг на 18)_____ населення на рік. Утім питома вага промислових викидів – значно менша, ніж викидів 19)_____. Аналіз отриманих матеріалів засвідчив у м. Рівному стабільне забруднення атмосферного повітря хімічними 20)_____ різних класів, кількісне вимірювання яких дозволяє визначити територіальні особливості їх 21)_____. Найвищі 22)_____ ідентифікованих речовин, загальний перелік яких містить 9 сполук (пил, діоксид азоту та сірки, оксид вуглецю, фенол, формальдегід, фтористий водень, бенз/а/пірен та аміак), зафіксовано в промисловій 23)_____ та поблизу автомагістралей, найнижчі – у парковій зоні. Упродовж річного 24)_____ перевищення санітарно-гігієнічних нормативів сполук відзначалося у 20–40% проб.

Вправа 6. Прочитайте речення, вибравши з дужок потрібну літеру.

1. Кому не доводилося на своєму віку бути муляр(о, е)м або столяр(о, е)м?
2. Як гончар(о, е)м замішується глина, так і мене замішує життя.
3. Там за ніч(у, ю) голубою світить вечор(а, я) зор(а, я).
4. В природі відчувається прозоре, кришталеве затишш(я, а) перед першими осінніми бур(а, я)ми.
5. Життя близьке стає життям неблизьким, і тиш(о, е)ю стає колишній грім.
6. Скільки всюди привалено гор(а, я) залізчч(а, я)м і сивим камінням.
7. А за вікном на квіти впали роси, і соловей затьохкав у куц(а, я)х.
8. Кайдаш(о, е)ві хотілось себе показати перед багатир(а, я)ми.
9. Вдач(о, е)ю будь невгамовний, кипучий.
10. Це я по всій землі проходжу володар(о, е)м свого добра.
11. Лісництво займало досить велику площ(у, ю).
12. Дзвеніла блакить безлічч(у, ю) маленьких дзвіночків.

Вправа 2. Прогляньте приклади відмінювання числівників. Заповніть таблицю, поставивши запропоновані числівники в непрямі відмінки.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

<p>В українській мові числівник <i>один</i> має дві форми: <i>один</i> (чолов. рід) і <i>одна</i> (жін. рід), – що відмінюються як відповідні прикметники чолов. і жін. роду. Числівник <i>два</i> теж має форму чолов. і жін. роду, але тільки в називному відмінку.</p>	
<p>Відмінкова парадигма числівника <i>два (дві)</i> така:</p>	<p>Числівники <i>три</i> та <i>чотири</i> мають такі ж точно відмінкові закінчення з пом'якшення кінцевого кореневого приголосного:</p>
<p>Р.в. <i>двох</i> Д.в. <i>двом</i> З. в. <i>два (дві) / двох</i> О.в. <i>двома</i> М.в. <i>двох</i></p>	<p>Р.в. <i>трьох</i> Д.в. <i>трьом</i> З. в. <i>три / трьох</i> О.в. <i>трьома</i> М.в. <i>трьох</i></p>
<p>Числівники <i>п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять, тринадцять, чотирнадцять, п'ятнадцять, шістнадцять, сімнадцять, вісімнадцять, дев'ятнадцять, двадцять, тридцять</i> мають дві відмінкові парадигми.</p>	
<p>Або (за схемою відмінювання <i>два-три</i>)</p>	<p>Або</p>
<p>Р.в. <i>шістьох</i> Р.в. <i>сімох</i> Д.в. <i>шістьом</i> Д.в. <i>сімом</i> З. в. <i>шістьох</i> З. в. <i>сімох</i> О.в. <i>шістьома</i> О.в. <i>сімома</i> М.в. <i>шістьох</i> М.в. <i>сімох</i></p>	<p>Р.в. <i>шести</i> Р.в. <i>семи</i> Д.в. <i>шести</i> Д.в. <i>семи</i> З. в. <i>шість</i> З. в. <i>сім</i> О.в. <i>шістьма</i> О.в. <i>сьома</i> М.в. <i>шести</i> М.в. <i>семи</i></p>
<p>Числівники <i>п'ятдесят, шістдесят, сімдесят</i> і <i>вісімдесят</i> відмінюються за так само, як <i>шість</i> (корінь таких числівників ЗБЕРІГАЄТЬСЯ, змінюється лише закінчення):</p>	
<p>або</p> <p>Р.в. <i>шістдесятьох</i> Д.в. <i>шістдесятьом</i> З. в. <i>шістдесятьох</i> О.в. <i>шістдесятьома</i> М.в. <i>шістдесятьох</i></p>	<p>або</p> <p>Р.в. <i>шістдесяти</i> Д.в. <i>шістдесяти</i> З. в. <i>шістдесят</i> О.в. <i>шістдесятьма</i> М.в. <i>шістдесяти</i></p>
<p>Числівники <i>сорок, дев'яносто, сто</i> в родовому, давальному, орудному й місцевому відмінках уживаються із закінченням <i>-а</i>: <i>сорока́, дев'яноста́, ста́</i>.</p>	
<p>Складні числівники <i>двісті, триста, чотириста, п'ятсот, шістсот, сімсот, вісімсот, дев'ятсот</i> змінюють обидва кореня в родовому, давальному, орудному й місцевому відмінках: перший корінь відмінюється так само як числівники <i>два – дев'ять</i>. Форма знахідного відмінка повторює називний. Давніше такі числівники в непрямих відмінках писалися в два слова: <i>двох сот, двом стам, двома стами, у двох стах</i>. Спосіб їхнього відмінювання не змінився, але пишуться вони одним словом.</p>	
	<p>Р.в. <i>двохсот</i> <i>шестисот</i> Д.в. <i>двомастам</i> <i>шестистам</i> З. в. <i>двісті</i> <i>шістсот</i> О.в. <i>двомастами</i> <i>шістьмастами (шістьомастами)</i> М.в. <i>двохстах</i> <i>шестистах</i></p>
<p>Числівники <i>тисяча, мільйон</i> і <i>мільярд</i> відмінюються як іменники.</p>	

Вправа 5. Перетворіть кількісні числівники на порядкові. Запишіть їх двома способами.

54, 213, 18, 22, 190, 540, 69, 388, 259

Вправа 6. Розкажіть якийсь цікавий випадок у Вашій роботі, дотримуючись однієї умови: Ваша оповідь обов'язково мусить містити 5-6 числівників.